

**PANEVĖŽIO KOLEGIJOS
PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO AR PERSEKIOJIMO
PREVENCIJOS TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio kolegijoje (toliau – Kolegija) vadovaujamosi nuostata, kad kiekvienas Kolegijos bendruomenės narys (toliau – Narys) gerbia kito Nario orumą, mandagiai ir pagarbiai bendrauja su kitais Nariais, savo elgesiu užtikrina aplinką, kurioje kitas Narys nepatirtų priešiško, neetiško, žeminančio, agresyvių, užgaulių, įžeidžiančių veiksmų.

2. Visi Nariai privalo būti laikytis šių Priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos taisyklių (toliau – Taisyklės) bei aktyviai dalyvauti draugiškos, žmogaus orumą gerbiančios, lygias galimybes ir nediskriminavimą užtikrinančios aplinkos kūrime.

3. Kolegijoje draudžiama priekabauti, seksualiai priekabauti ar persekioti Narius.

4. Kolegijos priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos politikos pagrindas – LR mokslo ir studijų įstatymas, LR lygių galimybių įstatymas, LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas, Lygių galimybių politikos įgyvendinimo priemonių Panevėžio kolegijoje aprašas, kiti teisės aktai bei šios Taisyklės.

5. Taisyklėse naudojamos pagrindinės sąvokos:

5.1. Atsakingas asmuo — Kolegijos direktoriaus paskirtas Kolegijos darbuotojas, kuriam pavedama funkcija koordinuoti ir organizuoti Taisyklių įgyvendinimo priežiūrą.

5.2. Darbuotojai — Kolegijoje pagal darbo sutartis dirbantys asmenys.

5.3. Nukentėjusysis — Narys, prie kurio priekabiavo, seksualiai priekabiavo ar kurį persekiojo ir kurio atžvilgiu buvo siekiama sukurti ar sukurta bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

5.4. Nariai — Kolegijos darbuotojai, dėstytojai, studentai ir klausytojai, neformaliojo švietimo programų dalyviai.

5.5. Persekiojimas — Nario vertinimas mažiau palankiai, lyginant su kitais Nariais, dėl to, kad:

5.5.1. Narys pateikė, ketino pateikti pranešimą ar skundą dėl priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo;

5.5.2. liudijo, teikė paaiškinimus apie priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo atvejį;

5.5.3. padėjo pateikti pranešimą ar skundą dėl priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo;

5.5.4. dalyvavo pranešimo ar skundo dėl priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo pateikimo ir/ar jo tyrimo procese.

5.6. Pranešimas — žodinis arba rašytinis informacijos pateikimas apie priekabiavimą, seksualinį priekabiavimą ar persekiojimą.

5.7. Priekabiavimas — nepageidaujamas elgesys, kai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu siekiama įžeisti arba įžeidžiamas Nario orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

5.8. Prevencijos procedūra – procedūra, kurios metu skundžiamasis pakartotinai supažindinamas su Taisyklėmis.

5.9. Seksualinis priekabiavimas — nepageidaujamas užgaulus, žodžiu, raštu ar fiziniu veiksniu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys su Nariu, kai tokį elgesį lemia tikslas ar jo poveikis pakenkti nario orumui, ypač sukuriant bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.

5.10. Skundas — nukentėjusio Nario rašytinis kreipimasis dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo.

5.11. Skundžiamasis — Narys, dėl kurio elgesio pateiktas pranešimas, skundas dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo.

II. TAISYKLIŲ ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

6. Vykdydamas Taisyklių įgyvendinimo koordinavimą ir organizavimą, atsakingas asmuo:

6.1. konsultuoja Narius pagal poreikį priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos klausimais;

6.2. periodiškai vykdo Taisyklių laikymosi stebėseną;

6.3. esant poreikiui, atlieka Narių apklausas dėl apsaugos nuo priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo;

6.4. teikia rekomendacijas Nariams apsaugos nuo priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo klausimais;

6.5. vykdo priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos procedūrą;

6.6. organizuoja, pagal poreikį, priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos mokymus.

III. PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO AR PERSEKIOJIMO FORMOS

7. Priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ar persekiojimas gali pasireikšti šiomis formomis:

7.1. nepageidaujamas fizinis kontaktas (lietimas, apkabinimas, bučiavimas);

7.2. žodinis ar rašytinis žeminimas (Narį ar Narių grupę įžeidžiantys juokai ir pokštai, seksualinio pobūdžio pastabos, juokeliai, įžeidžiantys klausimai apie asmeninį gyvenimą, nuolatinės pastabos, neapykantos kalba, apkalbos, gandų skleidimas, šmeižtas ir pan.);

7.3. įžeidžiančių paveikslėlių, užrašų ar kitos medžiagos demonstravimas, įžeidūs gestai;

7.4. siuntimas privačių ar viešų seksualinio turinio žinučių;

7.5. sąmoningas izoliavimas ar nebendradarbiavimas, atskyrimas nuo socialinių veiklų;

7.6. įkyrus siekis bendrauti, Nario sekimas ar informacijos apie jį rinkimas, kai tai nesusiję su atliekamomis darbinėmis funkcijomis ar studijomis;

7.7. grasinimas ar kitoks bauginantis elgesys, kuriuo siekiama riboti Nario apsisprendimo laisvę;

7.8. poveikis Nariui, siekiant tam tikro su darbo funkcijų atlikimu ar studijomis nesusijusio elgesio paslaugų ar seksualinių paslaugų;

7.9. nepagrįstas darbo ar studijų sąlygų pabloginimas, lyginant su kitais Nariais;

8. Priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo formų sąrašas nėra baigtinis. Priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ar persekiojimas gali pasireikšti ir kitokiais būdais, kurie nėra akivaizdūs, tačiau kuria bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.

IV. REKOMENDUOJAMAS NARIŲ ELGESYS, SIEKiant IŠVENGTI PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO AR PERSEKIOJIMO

9. Nariams Kolegijoje rekomenduojama laikytis šių principinių nuostatų:

9.1. analizuoti savo elgesį ir vertinti, ar jis atitinka Taisyklių nuostatas.

9.2. būti sąmoningu, žinoti ar numanyti, koks potencialus elgesys gali būti laikomas priekabiavimu, seksualiniu priekabiavimu ar persekiojimu.

9.3. būti atidžiu ir jautriu kitiems Nariams, gerbti jų privatų gyvenimą, pažiūras, įsitikinimus, jų fizinį ir psichinį neliečiamumą, stengtis suvokti, ar jo žodžiu, raštu ar fiziniu veiksniu išreikštas elgesys gali sukelti nemalonias, nepageidaujamas, orumą žeidžiančias pasekmes, gali trikdyti kitą Narį darbo ar studijų aplinkoje, dėl ko jis gali nesugebėti tinkamai vykdyti savo funkcijas, pavyzdžiui:

9.3.1. familiarus pasisveikinimo darbo aplinkoje būdas,

9.3.2. komplimentai, nesusiję su darbuotojo dalykinėmis savybėmis bei vykdomomis funkcijomis,

9.3.3. komentarai apie fizinę išvaizdą ar aprangą, žmogaus identiteto požymius,

9.3.4. neetiški komentarai apie Nario pažiūras, silpnybes ar stiprybes, jo privatų gyvenimą,

9.3.5. neetiški kreipiniai (pavyzdžiui, vardų trumpiniai, pravardės, mažybiniai kreipiniai),

9.3.6. seksualinio pobūdžio, įžeidžiantys ar nepagarbūs juokeliai ar pokštai,

9.3.7. fiziniai prisilietimai prie Nario, fizinio ar psichologinio diskomforto sukėlimas, nesilaikant pagarbaus fizinio atstumo,

9.3.8. įkyrus dėmesio rodymas, fizinės išvaizdos apžiūrinėjimas,

9.3.9. kalbėjimo tonas, reiškiami garsai ir judesiai, kurie gali žėisti, žeminti žmogų ar kelti seksualinio pobūdžio asociacijas,

9.3.10. žeminančių garbę ir orumą vizualinių priemonių naudojimas (plakatai, nuotraukos, piešiniai, daiktai ir kt.),

9.3.11. įžeidžiančio pobūdžio, žeminančių garbę ir orumą, nesusijusių su darbo funkcijomis ar studijomis pranešimų, žinučių siuntimas.

9.4. Siekiant išvengti Nariui nemalonaus, nepriimtino elgesio bei šio elgesio neigiamų pasekmių, esant abejonėms, kad tam tikras elgesys gali būti nepageidaujamas arba gali priversti Narį jaustis nepatogiai, žeminti jo orumą, rekomenduotina iš anksto pasiteirauti, aptarti su Nariu ar kitais Nariais, ar tam tikras elgesys, bendravimo forma yra priimtini.

9.5. Nebūti pasyviu Taisyklių nuostatas pažeidžiančio elgesio stebėtoju, bet imtis aktyvių veiksmų tokiam elgesiui sustabdyti. Jeigu toks elgesys vyksta, netoleruoti jo, nelaikyti to pokštu ar nevykusių pajuokavimu, neskatinti tokio elgesio pritariančia šypsena, juoku ar kitais tokį elgesį palaikančiais veiksmais.

9.6. Patyrus elgesį, turintį priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo požymius, patartina ramiai, mandagiu tonu pasakyti ar kitaip pranešti taip besielgiančiam asmeniui, kad šis elgesys yra nepriimtinas ir turi būti nutrauktas. Rekomenduotina paaiškinti kokie gestai, žodžiai, komentarai, fizinis elgesys ar kiti veiksmai yra nemalonūs, sukuria žeminančią, įžeidžiančią aplinką.

9.7. Patartina visus įvykusius priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo veiksmus (elgesį) fiksuoti, užsirašyti laiką, liudytojus ir kitas reikšmingas aplinkybes.

9.8. Jeigu priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ar persekiojimas vyko kito Nario atžvilgiu, rekomenduotina padrašinti jį prabilti apie tai, skatinti kreiptis į šiuos veiksmus atlikusį asmenį ir nedelsiant jam pranešti, kad toks elgesys yra nepageidaujamas.

V.PRANEŠIMO AR SKUNDO TYRIMO PRINCIPAI

10. Pranešimo ar skundo tyrimas grindžiamas šiais principais:

10.1. nekaltumo — skundžiamasis laikomas nekaltu iki bus priimtas sprendimas dėl Taisyklių pažeidimo;

10.2. operatyvumo — tyrimas atliekamas per įmanomai trumpiausią terminą;

10.3. betarpiškumo — nukentėjusiajam, skundžiamajam, liudytojui (-jams) sudaromos visos galimybės pateikti paaiškinimus, savo veiksmų vertinimo ir aiškinimo versiją;

10.4. pagalbos nukentėjusiajam — gavus skundą dėl Taisyklių pažeidimo, sudaromos saugios darbo ar studijų sąlygos;

10.5. aktyvių prevencijos priemonių taikymo — nustačius pažeidimą, taikomos atitinkamos prevencinės priemonės, užtikrinant darbuotojams ar kitiems Nariams saugias ir jų orumą nežeidžiančias darbo sąlygas;

10.6. objektyvumo ir nešališkumo — tyrimas atliekamas objektyviai, neturint išankstinių nuostatų dėl aplinkybių vertinimo.

VI.PRANEŠIMO AR SKUNDO PATEIKIMO TVARKA. TERMINAI

11. Narys, pagrįstai manantis, kad prie jo ar kito Nario yra priekabiaujama, seksualiai priekabiaujama ar jis yra persekiojamas, turi teisę pateikti pranešimą ar skundą atsakingam asmeniui, kuris gautą informaciją nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikia Kolegijos direktoriui. Tuo

atveju, jeigu skundžiamasis yra Kolegijos direktorius ar atsakingas asmuo, skundas teikiamas Lygių galimybių Kontrolieriui.

12. Kolegijos direktorius ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo pranešimo ar skundo gavimo dienos priima sprendimą dėl tyrimo pradėjimo ir ne mažiau kaip trijų narių Komisijos sudarymo

13. Sprendime nurodomas Komisijos pirmininkas. Narys, pateikęs pranešimą ar skundą (pareiškėjas), ar Narys, dėl kurio veikslių pateiktas pranešimas ar skundas (skundžiamasis) ir jų nurodyti liudytojai negali būti Komisijos nariais.

14. Jei yra gaunami keli susiję pranešimai ar skundai to paties Nario atžvilgiu dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo, jų tyrimai gali būti sujungiami. Sprendimą dėl tyrimo sujungimo priima Komisija.

15. Pranešimą ar skundą rekomenduojama pateikti per įmanomą trumpiausią laiką nuo skundžiamų veikslių padarymo arba paaiškėjimo dienos.

16. Pranešimas ar skundas ištiriamas ar prevencijos procedūra atliekama per įmanomą trumpiausią laiką, bet ne ilgiau kaip per 1(vieną) mėnesį nuo pranešimo ar skundo gavimo dienos.

17. Pranešimo ar skundo tyrimo terminas gali būti pratęsiamas tik tuo atveju, jei dėl pateisinamų aplinkybių nėra galimybės apklausti nukentėjusiojo, skundžiamą ar liudytojo. Sprendimą dėl tyrimo pratęsimo priima Komisija.

VII. TYRIMO PROCEDŪRA

18. Komisijos posėdžiams vadovauja Komisijos pirmininkas. Daromas posėdžių garso įrašas.

19. Komisijos sprendimai priimami balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, Komisijos pirmininko balsas yra lemiamas.

20. Komisijos nariams draudžiama atskleisti bet kokią su tyrimu susijusią informaciją Nariams, nedalyvaujantiems tyrimo procedūroje. Komisijos nariai pasirašo Konfidencialumo deklaraciją (priedas Nr. 1). Komisijos nariui, atskleidusiam kitiems Nariams su tyrimu susijusią informaciją, gali būti taikoma drausminė atsakomybė.

21. Komisija pranešimą ar skundą apie priekabiavimą, seksualinį priekabiavimą ar persekiojimą tiria išsamiai, diskretiškai, sąžiningai ir jautriai, atsižvelgiant į poveikį nukentėjusiam Nariui bei tokio pobūdžio veikslių specifiškumą.

22. Komisija Narių apie jo vykdomą apklausos laiką bei tyrimo objektą el. paštu informuoja likus ne mažiau kaip 1 (vienai) darbo dienai iki apklausos.

23. Apklausiant nukentėjusįjį, skundžiamąjį ar liudytoją, komisijai rekomenduotina:

23.1. neišsakyti savo nuomonės ar vertinimo dėl sužinotų faktų;

23.2. kontroliuoti kalbos toną ir parinkti mandagius, neutralius žodžius;

23.3. formuluoti konkrečius ir aiškius klausimus, nepateikti klausimų su menamu atsakymu;

23.4. nepertraukinėti apklausiamojo.

24. Nukentėjusiojo asmens apklausos ypatumai:

24.1. nukentėjusiajam asmeniui pirmiausia siūloma papasakoti apie pranešime ar skunde nurodytas aplinkybes, ramiai ir dėmesingai jį išklausti, nepertraukti;

24.2. aptarti, kokie santykiai sieja nukentėjusį asmenį su skundžiamuoju, kaip jie keitėsi;

24.3. išsiaiškinti kaip įmanoma kuo daugiau aplinkybių, susijusių su skundžiamu elgesiu ir kokius išgyvenimus sukėlė skundžiamas elgesys;

24.4. paprašyti pateikti turimus įrodymus, susijusius su skundžiamu elgesiu.

25. Skundžiamąjį apklausos ypatumai:

25.1. skundžiamąjį asmenį privalu supažindinti su pareiškimo, skundo turiniu bei kitomis svarbiomis skundžiamą elgesio aplinkybėmis;

25.2. skundžiamasis turėtų pateikti išsamų paaiškinimą dėl visų tyrimo aplinkybių, savo nuomonę dėl skundžiamą elgesio, taip pat kitą, jo manymu, tyrimui reikšmingą informaciją;

25.3. patariama: patvirtinti ar paneigti skundžiamą elgesį, nurodyti jo motyvus, priežastis ir tikslus; paprašyti pateikti turimus įrodymus, susijusius su skundžiamu elgesiu; pasiūlyti nurodyti liudytojus, kurie galėtų patvirtinti jo parodymus ir padėtų objektyviai ištirti pranešimą ar skundą.

26. Liudytojo apklausos ypatumai:

26.1. paaiškinti liudytojui kokiu tikslu jis buvo iškvieistas į apklausą, nurodyti kieno prašymu jis kviečiamas liudyti;

- 26.2. informuoti apie tyrimo bei jo duomenų konfidencialumą;
- 26.3. supažindinti su aplinkybėmis, kurias jis galėtų paliudyti;
- 26.4. paprašyti pateikti paaiškinimą dėl faktų, kuriuos jis matė ar girdėjo, taip pat informuoti apie kitas, jo manymu, reikšmingas aplinkybes, susijusias su tyrimu;
- 26.5. pasiūlyti nurodyti kitus asmenis, mačiusius ar girdėjusius apie liudijamus faktus;
- 26.6. pasiūlyti liudytojui kreiptis į Komisiją, jeigu jis prisimins ar sužinos naujas aplinkybes, susijusias su tyrimu;
- 26.7. patarti nedelsiant informuoti Kolegijos direktorių arba Komisiją, jeigu buvo grasinta ar stengtasi paveikti kitokio pobūdžio priemonėmis.

VIII. KOMISIJOS IŠVADOS

27. Atlikusi tyrimą, Komisija įvertina jo metu gautus duomenis ir parengia bei pateikia išvadą Kolegijos direktoriui, kuris remdamasis Komisijos išvada, priima sprendimą dėl drausminės atsakomybės taikymo.

28. Jei Kolegijos direktorius nusprendžia, kad Komisijos išvada kelia esminių abejonių dėl jos nešališkumo ar pagrįstumo, jis gali, priimdamas sprendimą, nesivadovauti Komisijos išvada. Tokiu atveju Kolegijos direktorius turi pateikti išsamius motyvus, kodėl Komisijos išvada nesivadovaujama.

29. Nukentėjęs Narys ir skundžiamasis yra supažindinami su Komisijos išvada ir Kolegijos direktoriaus sprendimu per 3(tris) darbo dienas nuo sprendimo priėmimo. Nukentėjęs Narys ir skundžiamasis turi teisę susipažinti su visa tyrimo medžiaga.

IX. PREVENCIJOS PROCEDŪRA

30. Prevencijos procedūra taikoma tuomet, jeigu nukentėjęs Narys pageidauja tik sudrausminti skundžiamąjį ir užkirsti kelią tokiems veiksams ateityje, tačiau nepageidauja, kad būtų pradėtas tyrimas arba nėra pakankamo pagrindo tyrimui pradėti.

31. Prevencijos procedūros tikslas — net ir nesant akivaizdžių priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo požymių, užtikrinti saugią ir pagarbią darbo aplinką Kolegijoje.

32. Atsakingam asmeniui, priėmus sprendimą pradėti prevencijos procedūrą, atsakingas asmuo pakartotinai supažindina skundžiamąjį asmenį su Taisyklėmis, atkreipdamas dėmesį į tuos punktus, dėl kurių nesilaikymo pradėta prevencijos procedūra.

33. Prevencijos procedūra vykdoma pokalbio forma, kurio metu atsakingas asmuo atskirai bendrauja su nukentėjusiu Nariu bei skundžiamuoju ir kurio metu siekiama taikiai išspręsti kilusius nesutarimus.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Visi ginčai, kilę iš Taisyklėse reguliuojamų santykių, sprendžiami Taisyklėse nustatytais procedūromis. Komisijos išvada gali būti skundžiama Panevėžio kolegijos Ginčų nagrinėjimo komisijai jos Reglamente nustatyta tvarka.

35. Prieš tvirtinant Aprašą, atliktos informavimo ir konsultavimo procedūros, kaip to reikalauja teisės aktai.

36. Aprašas tvirtinamas Kolegijos direktoriaus įsakymu.

37. Aprašo paskelbimas Kolegijos internete vertinamas kaip Nario susipažinimas su Apraše nurodytais reikalavimais ir atsakomybe.

38. Kolegija turi teisę keisti Taisykles pagal poreikį ir/ar pasikeitus teisės aktų reikalavimams.

PANEVĖŽIO KOLEGIJA

KONFIDENCIALUMO PASIŽADĖJIMAS

20__ m. _____ d.

(vardas, pavardė)

Būdamas Panevėžio kolegijos (toliau – Kolegija) komisijos, suformuotos priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo atvejui tirti (toliau –Komisija),

1. Pasižadu:

1.1. saugoti ir tik įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytais tikslais ir tvarka naudoti konfidencialią informaciją, kuri man taps žinoma esant Komisijos nariu ;

1.2. man patikėtus dokumentus, kuriuose yra konfidenciali informacija, saugoti tokiu būdu, kad tretieji asmenys neturėtų galimybės su jais susipažinti ar pasinaudoti.

2. Esu perspėtas, kad, pažeidus šį pasižadėjimą, turėsiu atsakyti teisės aktuose nustatyta tvarka.

(parašas, vardas, pavardė)